

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

**KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN
KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTASUUNNITELMA
VUODELLE 2011**

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Käyntiosoite

Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi

Painopaikka Sovatek

Jyväskylä 2011

SISÄLLYS

1	KOSKEN ARVOT JA TAVOITE	3
2	TOIMINNAN YLEISET LINJAUKSET VUONNA 2011	4
3	KOSKEN PERUSTOIMINTA	5
3.1	Kosken työryhmät	6
3.1.1	Lastensuojelutyöryhmä	6
3.1.2	Varhaiskasvatustyöryhmä	6
3.1.3	Vammaistyöryhmä	6
3.1.4	Päihde- ja mielenterveystyöryhmä	7
3.1.5	Vanhustyöryhmä	7
3.1.6	Aikuissosiaalityön työryhmä	8
3.1.7	Koulutusyhteistyöryhmä	8
3.2	Viestintä	8
3.3	Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen	9
3.4	Osaamiskeskuksen sisäinen työ ja henkilöstöjohtaminen	10
4	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	11
4.1	Sosiaaliasiamiestoiminta	11
4.2	Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	12
4.3	Konsultoiva erityislastentarhanopettaja	13
4.4	Sosiaalipäivystyksen koordinointi	14
4.5	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	14
5	HANKETOIMINTA	15
5.1	Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys	15
5.2	Osaamisen kehittäminen rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa	16
5.3	Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli Havu- hanke	17
5.4	Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa (Lapset ja perheet Kaste)	18
5.5	Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa – Vanhus - Kaste II- hanke	19

5.6	Vammaispalvelu – Kaste	20
5.7	SARANA - Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisaarena - sosiaalialan pilotoinnista visioita hyvinvointialalle	21
6	KOSKEN TALOUS	22

1 KOSKEN ARVOT JA TAVOITE

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen työn perustana ovat yhteisesti pohditut periaatteet. Keskeiset arvomme ovat **avoimuus, luotettavuus ja tasa-arvo**. Pyrimme edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyössämme, hanketyössä kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien kiinnostuneiden saatavilla.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja osaamme kuunnella muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupaamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Lupaamme vain sen, mitä kykenemme tekemään. Kosken työntekijän on kyettävä sanomaan rehellisesti myös 'en tiedä' mutta lisättävä siihen, 'otan selvää asiasta'.
- Kosken jakaman ja välittämän tiedon pätevyyteen on voitava luottaa.

Tasa-arvo toteutuu Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan toimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksiaan koulutustaustastaan, ammattiasemastaan tai toimijatahostaan riippumatta.
- Siten, että kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen tavoitteena on olla keskisuomalaisen väestön tarpeista lähtevä arvostettu sosiaalialan kehittämisen yhteisö, joka tarjoaa alan ammattilaisille ja muille toimijoille pysyvän ja joustavan kehittämisrakenteen.

2 TOIMINNAN YLEISET LINJAUKSET VUONNA 2011

Vuosi 2011 on vaalivuosi. Huhtikuussa järjestettävät eduskuntavaalit tuovat uuden hallituksen ja uuden hallitusohjelman. Hallitusohjelmat ovat viime vuosina vaikuttaneet voimakkaasti sosiaali- ja terveystieteisiin ratkaisuihin ja näin ollen myös osaamiskeskustustyöhön. Niissä on linjattu mm. alan lainsäädäntöuudistuksia, kehittämistoimintaa ja hallituksen toiminnanpainopisteitä.

Jo nyt näyttää selvältä, että **sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio** tulee etenemään voimakkaasti. Tässä työssä erityisesti sosiaalihuolto kaipaa vahvaa tukea, jotta integraatiosta saataisiin asiakkaille todellista hyötyä. Pahimmassa tapauksessa käy niin, että sosiaalihuollon osaaminen hukkuu terveydenhuollon hierarkkisiin rakenteisiin ja työskentelystä tulee diagnoosipohjaista ja entistä sektoroituneempaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation edistämiseksi on hyvä olla aloitteellinen ja analyyttinen ja koota aiheesta tutkittua tietoa alueen toimijoiden tueksi. Tässä työssä sosiaalialan osaamiskeskuksella on erittäin hyvä mahdollisuus toimia kuntien ja yhteistoiminta-alueiden tukena. Meneillään oleva sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys antaa tähän hyvän mahdollisuuden.

Vuonna 2011 jatkuva **sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistus** tulee työllistämään runsaasti, sillä lakiehdotuksen pitäisi aikataulun mukaisesti valmistua 31.12.2011 mennessä. Ensimmäisenä valmistuu ehdotus vanhuspalvelulaiksi. Koskella on lainsäädäntötyössä vahva edustus, sillä lakityöryhmässä ovat mukana hallituksen varapuheenjohtaja Mikko Mäntysaari ja johtaja Marja Heikkilä. **Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia** hallitusohjelmaa varten valmisteleivassa työryhmässä ovat mukana hallituksen puheenjohtaja Risto Kortelainen ja Marja Heikkilä. Osana tätä lainsäädäntöä tullaan säättämään myös kehittämistoiminnasta. Näin ollen myös tämä lainsäädännön valmistelu luo pohjaa sosiaalialan kehittämistyön tulevaisuudelle.

Kosken naapurustoon rakentuva **Kansalaistoiminnan keskus** tulee entisestään parantamaan mahdollisuuksia järjestötoimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämiseen. Vuoden 2011 aikana sovitaan myös koko talon yhteisistä pelisäännöistä ja luodaan asiakasystävällinen ja helposti lähestyttävä ympäristö. Yhteistyössä STKL:n ja Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistyksen kanssa on haettu Raha-automaattiyhdistyksestä rahoitusta Salli - osallisuus-

hankkeeseen, jonka ideana on kansalaistoiminnan ja asiakkaiden osallisuuden yhteys ja suhde perussosiaalityöhön.

Vuoden 2011 alkupuolelle on suunniteltu yhteistyössä talon toimijoiden kanssa työseminaaria **yhteiskunnallisen yrityksen** ideasta. Keski-Suomessa ei vielä ole päästy tutustumaan ja yhdessä pohtimaan tätä työ- ja elinkeinoministeriön lanseeraamaa uutta yritysmuotoa, joka saattaisi soveltaa sosiaalialalle sekä työkaluksi mm. työllistämiseen ja alan kehittämiseen.

Vuonna 2011 tullaan edelleen jatkamaan **eettisten kysymysten** esillä pitämistä. Keväällä ilmestyy yliopisto – THL – Koske yhteistyönä toimitettu (Petteri Niemi- Tuija Kotiranta – Raili Haaki) Sosiaalisen toiminnan perusta kirja. Sen pohja on samannimisessä seminaarissa. Nyt tälle seminaarisarjalle suunnitellaan jatkoa.

3 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Kosken perustoimintaa säätelee osaamiskeskuslaki. Siitä olemme johtaneet kolme perustehtäväämme, jotka ovat:

1. Tuemme sosiaalialan pitkäjänteistä kehittämistyötä

- Koordinoimme Keski-Suomen sosiaalialan kehittämistyötä niin, että yksittäisten hankkeiden toiminta muodostaa tuloksellisen jatkumon aina kehittämisideasta pysyvän käytännön juurtumiseen saakka.
- Huolehdimme siitä, että kehittämistoimet liittyvät Keski-Suomen kuntien kehittämistarpeisiin, kansalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelmaan, Keski-Suomen maakuntasuunnitelmaan ja muuhun alueelliseen kehittämistyöhön.
- Kehitämme ja kokeilemme maakunnallisia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä yhteistyössä eri palvelun järjestäjien ja toimijoiden kanssa.
- Hyödynnämme valtakunnallista ja kansainvälistä kehittämistietoa ja –verkostoa Keski-Suomessa ja välitämme tietoa keskisuomalaisesta osaamisesta muualle Suomeen ja Eurooppaan.

2. Kokoamme, yhdistämme ja välitämme sosiaalialan tieteellistä ja kokemuksellista tietoa

- Järjestämme yhteisiä kehittämis- ja keskustelufoorumia käytännön toimijoille, tutkijoille ja koulutuksen järjestäjille.
- Edistämme sosiaalialan soveltavaa ja monitieteistä tutkimusta.

- Sanoitamme sosiaalialan hiljaista tietoa kehittämisen tueksi yhdessä käytännön toimijoiden kanssa.

3. Vahvistamme ammattitaitoa sosiaalialalla

- Tuotamme ja kehitämme sosiaalialan työmenetelmiä sekä konsultatiivikäytäntöjä ja -palveluita.
- Ennakoimme osaamistarpeita ja haravoimme täydennyskoulutustarpeita, jotta voimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa löytää sopivia keinoja ammattitaidon parantamiseksi (seminaarit, työkokoukset, hankkeet, jne.)
- Tarjoamme alan ammattilaisille foorumin vertaistukeen ja – oppimiseen.

3.1 Kosken työryhmät

Kosken perustyötä tehdään selkeimmin eri substanssialueiden työryhmissä. Näitä ryhmiä on seitsemän.

3.1.1 Lastensuojelutyöryhmä

Lastensuojelutyöryhmä jatkaa työskentelyään Kosken ja Lapset ja perheet Kasteen yhteisesti vetämänä ryhmänä. Ryhmän tavoitteena on pitää esillä erityisesti lastensuojelun avuhuollon kysymyksiä, koska niiden osuus Kaste – hankkeen toisessa vaiheessa jää vähäisemmäksi kuin ensimmäisessä vaiheessa, koska alueelle ei tullut omaa työntekijää. Lastensuojelutyöryhmässä paneudutaan vuonna 2011 erityisesti verkostotyöhön kuntien muuttuvissa palvelurakenteissa. Myös lastensuojelulain tuleva muutos otetaan työryhmässä esille. Työryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

3.1.2 Varhaiskasvatustyöryhmä

Varhaiskasvatustyöryhmä jatkaa myös Kosken ja Lapset ja perheet Kasteen yhteisenä työryhmänä. Vuonna 2011 on sovittu järjestettäväksi kaksi tapaamista, joista toinen on suunnattu kuntien varhaiskasvatuksesta vastaaville työntekijöille ja toinen verkostotapaamisena kuntien, oppilaitosten ja järjestöjen ammattilaisille. Teemoina ovat varhaiskasvatuksen ajankohtaiset kysymykset ja kehittämishaasteet.

3.1.3 Vammaistutyöryhmä

Kosken vammaispalvelutyöryhmä jatkaa toimintaansa edelleen. Työryhmän kokoonpano on osittain uudistunut edellisvuonna ja mm. vammaisjärjestö-

jen edustus on vahvistunut. Työryhmä on luonteeltaan avoin tiedonvälitys- ja keskustelufoorumi ja tarjoaa erilaisille kehitysideoille jalostuspaikan. Työryhmä voi toimia vammaisalan erilaisten seminaarien ja tilaisuuksien suunnittelijana ja koollekutsujana.

Maakunnalliset vammaisalan työkokoukset suunnitellaan ja järjestetään yhteisvoimin kuntien ammattilaisten sekä Kosken hanketoimijoiden ja muiden kumppaneiden esim. järjestötoimijoiden kesken. Työkokouksia tullaan edelleenkin järjestämään kehitysvamma-alan ja vammaispalvelulain mukaisia päätöksiä tekeville työntekijöille.

3.1.4 Päihde- ja mielenterveystyöryhmä

Päihdetyöryhmä laajeni vuoden 2010 syksyllä päihde- ja mielenterveystyöryhmäksi. Taustalla on toimijoiden yhteistyön tiivistyminen käytännössä. Myös valtakunnallisella ohjelmatasolla mielenterveys- ja päihdeohjelmat on yhdistetty. Vuonna 2011 työryhmä suuntaa työtään uudelleen uuden kokoonpanon myötä. Esille nousevat alati muuttuvien palvelurakenteiden myötä tarvittava eri toimijoiden tiivistyvä verkostoitumisen tarve sekä sosiaali- ja terveydenhuollon integraation myötä syntyvä uusien entistä asiakaslähtöisempien palvelujen kehittämisen tarve.

3.1.5 Vanhustyöryhmä

Vuoden 2011 aikana Kosken toimintakokonaisuudessa vanhustyön sisältöjen parissa työskentelee päätoimisesti vain yksi kehittäjä Vanhus Kaste II – hankkeen resurssien supistuttua puoleen hankkeen I vaiheesta. Tästä syystä vanhuspalvelutyöryhmä tulee olemaan merkittävässä roolissa. Työryhmän kokoonpano on vaihtunut suurelta osin vuoden 2010 kuluessa ja uusia aktiivisia jäseniä on tullut mukaan toimintaan. Työskentelyn peruslähtökohdaksi on vuodelle 2011 määritelty ikääntyvien näkökulman esillä pitäminen ja eräänlaisena äänitorvena toimiminen esimerkiksi itsemääräämisoikeuden ja vanhusten osallisuuden teemoista. Työryhmä tulee seuraamaan ja kommentoimaan maakunnan palvelurakennemuutosta ja sosiaalihuollon lakiuudistuksia.

Kosken vanhuspalvelutyöryhmä toimii Vanhus Kaste II – hankkeen maakunnallisena tukiryhmänä. Keski-Suomen alueen kehittäjä voi tuoda hankkeen edetessä vastaan tulleita asioita ja kysymyksiä työryhmän kokouksiin keskusteltaviksi.

Työryhmä seuraa gerontologisen koulutuksen muutoksia ja voi tarvittaessa järjestää aiheeseen liittyviä keskustelutilaisuuksia. Ajankohtaisia asioita tulevat vuoden 2011 aikana olemaan vanhustenhuollon avustaviin tehtäviin suunnitteilla oleva matalan tason koulutus sekä sosionomikoulutuksen opetussuunnitelmauudistus jossa koulutusohjelmat ja suuntautumisvaihtoehdot tulevat poistumaan. Myös yliopistokoulutuksessa tapahtuu muutoksia. Jyväskylän yliopiston sosiaaligerontologian maisteriopinnot tullevat loppumaan ja gerontologian osuus myös terveystieteissä vähenee. Gerontologisen koulutuksen ja sosiaalialan osaamisen heikkeneminen ovat huolestuttava kehityssuunta, mikä on ristiriidassa vanhusväestön tarpeiden ja palvelujärjestelmän rakennemuutoksen vaateiden kanssa.

3.1.6 Aikuissosiaalityön työryhmä

Koske koordinoi edellisvuoden tapaan maakunnan aikuissosiaalityön työkokouksia. Ammattilaisia kutsutaan koolle vuoden 2011 aikana 2-4 kertaa. Työkokoukseen osallistujat suunnittelevat työkokousten teemat ja kokoon-tumisia pyritään järjestämään eri puolilla maakuntaa. Vuoden ensimmäisen kokouksen teemana ovat työllistämiskysymykset.

3.1.7 Koulutusyhteistyöryhmä

Koske kutsuu koolle koulutusyhteistyöryhmää. Kokouksia tullaan pitämään vuoden aikana 2-4 kertaa. Sisältöjä suunnitellaan yhdessä eri koulutusorga-nisaatioiden kanssa. Vuoden 2011 aikana tullaan edelleen jatkamaan keskus-telua alan koulutustarpeen arvioinnista ja työelämän tulevaisuuden tarpeiden ennakoinnista sekä täydennyskoulutustarpeista. Tässä tullaan tekemään yh-teistyötä Keski-Suomen liiton, ELY - keskuksen ja Jamk:n koulutussuunnit-telijoiden kanssa.

Kosken työryhmä toimii myös maakunnan kaikkien sosiaalialan koulutusta antavien oppilaitosten edustajien verkostoitumisfoorumina. Oppilaitokset voivat tätä hyödyntämällä mm. suunnitella yhteisiä koulutus- ja tiedotustilai-suuksia työelämän edustajille.

3.2 Viestintä

Kosken viestintä painottuu vuonna 2011 neljään painopisteeseen. Näiden sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä julkisuustyön kehittämiseen tähtäävien

näkökulmien konkretisointia pohditaan vuoden aluksi yhdessä koko kehittäjäyhteisön kanssa ja päivitetään samalla Kosken viestintäsuunnitelma.

1. Kosken kehittäjäyhteisön synergian varmistaminen

Vuoden 2011 aikana vahvistetaan tietoista ja toimivaa yhteistyötä Kosken perusosaamiskeskustuksen, hanketoiminnan ja palvelutoiminnan kesken.

Tiivistetään sisällöllistä yhteistyötä, asiantuntemuksen vaihtoa ja etsitään yhdessä tarkoituksenmukaiset kohdat hyödyntää esim. yhteisiä verkostoja ja foorumeita.

2. Sähköisten viestikanavien ja teknologian hyödyntäminen

Vuoden 2011 aikana hyödynnetään Kosken kotisivuja, Sonette - yhteisöverkkoa ja videoneuvottelua entistä tehokkaammin ja otetaan käyttöön kehittäjäyhteisön sisäinen sähköinen arkisto. Tavoitteena on vähentää sähköpostin kuormitusta ja käyttöä esim. ryhmille tiedottamisessa.

Koske on käynnistämässä yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa Sonette - toimituskunnan toimintaa ja tukee yhteisöverkon päivittämistä, kehittämistä ja laajenevaa käyttöönottoa.

3. Yhteistyön tiivistäminen terveydenhuollon toimijoiden kanssa

Tiivistetään yhteydenpitoa ja yhteistyötä terveydenhuollon kehittäjien suuntaan, erityisesti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön kanssa.

4. Sosiaalialan osaamisen kirkastaminen julkisessa keskustelussa

Kosken kehittäjäyhteisön eri toimijoiden julkisuustyön tavoitteena on edesauttaa sosiaalialan positiivisen imagon luomista. Uutisoidaan ja tiedotetaan erityisesti niistä asioista, joita sosiaalialan ammattilaiset osaavat hyvin ja palveluista, joilla aidosti autetaan ihmisiä. Samalla tavoitteella valmistellaan loppuvuodesta yhteistyötahojen kanssa ”10-vuotis juhlijulkaisu”.

3.3 Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen

Koske vastaa omalta osaltaan Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisen koordinaatioryhmän toiminnasta ja maakunnan hyvinvointipol-

liittisestä kehittämistyöstä. Vuonna 2011 on Kosken vuoro toimia koordinaatioryhmän puheenjohtajana. Ryhmä ottaa kantaa mm. maakuntaliiton, Kaste-ohjelman, sairaanhoitopiirin jne. linjauksiin ja ohjelmiin.

Koske jatkaa sosiaali- ja terveysjohdon työkokousten järjestämistä ja tarjoaa tukea johdon yhteistoiminnalle ja verkostoitumiselle. Vuonna 2011 tulevat puhuttamaan mahdolliset puitelain muutokset, jotka edellyttävät sosiaali- ja terveydenhuollon integraation vahvistamista ja yhteistoiminta-alueiden muodostamista 20 000 asukkaan väestöpohjille. Keski-Suomessa on useita kuntia, joita nämä muutokset koskettavat.

Kosken erityisenä tehtävänä on näissä muutoksissa tuoda esiin sosiaalihuollon ääntä ja yrittää vaikuttaa siihen suuntaan, etteivät hyvinvointierot enää enempää kasvaisi. Tässä työssä hyvänä yhteistyökumppanina on Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistys. Yhdistyksen kanssa jatketaan korkeatasoisten sosiaalipoliittisten seminaarien järjestämistä.

3.4 Osaamiskeskuksen sisäinen työ ja henkilöstöjohtaminen

Kosken työyhteisössä panostetaan vilkkaaseen ajatusten vaihtoon, yhteisöllisyyteen ja mahdollisuuteen testata uusia ideoita ja näkemyksiä. Työyhteisömme elinehto on avoin vuorovaikutus ja luottamuksellisten suhteiden rakentuminen. Tähän vaikuttavat omalla käyttäytymisellään niin hallitus, johto kuin jokainen Kosken työyhteisössä työskentelevä. Erityistä vastuuta tulee kantaa yhteisöön uusina tulevista työntekijöistä ja harjoittelijoista. Jotta turvaamme työyhteisön toiminnan, toteutamme seuraavat asiat:

1. Hallitus kokoontuu vuoden 2011 aikana 7 kertaa.
2. Kosken kehittämissyhmä jatkaa toimintaansa keskustellen ja linjaten ajankohtaisia kysymyksiä sekä osaamiskeskus- että hanketyön tueksi.
3. Järjestämme työyhteisön kuukausikokoukset ja vapaamuotoisia tapaamisia eri teemojen ympärillä
4. Huolehdimme työyhteisön kehittämiskeskusteluista ja työnohjauksesta sekä työterveyttä ylläpitävän liikunnan ja kulttuurin tukemisesta.
5. Järjestämme osaamiskeskustyötä tukevaa koulutusta.
6. Järjestämme työyhteisön strategiapäiviä kaksi kertaa vuodessa. Myös hallituksen jäsenet kutsutaan strategiapäiviin.

7. Toteutamme työsuojelun toimintaohjelman ja turvallisuussuunnitelman edellyttämät toimet

4 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

4.1 Sosiaaliasiamiestoiminta

Osaamiskeskus jatkaa ja kehittää vuonna 2004 aloittamaansa sosiaaliasiamiestoimintaa. Asiamiespalvelun hankkii Koskesta 16 kuntaa ja asukaspoija, n. 240 000 asukasta, kattaa noin 90 % maakunnan asukkaista. Päätoimisena sosiaaliasiamiehenä jatkaa Eija Hiekka. Jyväskylän kaupungin esittämien taloudellisten syiden vuoksi asiamiestyön työnjakoa muutetaan vuonna 2011 siten, että Jyväskylän kaupungin palveluksessa oleva työntekijä tekee tarkemmin sovittavan osuuden Jyväskylän kaupungin alueelta tulevas-ta asiamiestyöstä toimien myös päätoimisen sosiaaliasiamiehen lomasijaise-na.

Sosiaaliasiamiestoiminta on puolueetonta ja riippumatonta asiakaspalvelua sekä sosiaalipalvelujen kehittämistyötä. Asiamies neuvoo ja tiedottaa palveluista ja pyrkii sekä vahvistamaan sosiaalihuollon asiakkaiden asemaa että edistämään asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Sosiaaliasiamies kokoaa kunnittain palautetietoa sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta, seuraa asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä sekä laatii vuosittain selvityksen kunnille edellä mainituista asioista. Sosiaalialan osaamiskeskusten sosiaaliasiamiespalvelun piiriin kuuluu noin 60 kuntaa ja miljoona asukasta. Vuonna 2011 osaamiskeskusten sosiaaliasiamiehet toteuttavat ensimmäisen yhteisen kuntakyselyn valitsemastaan sosiaalihuollon aihealueesta. Vuonna 2010 käyttöön otettua sosiaaliasiamiestoiminnan asiakastilastointia kehitetään edelleen informatiivisemmaksi.

Valtaosa sosiaaliasiamiestyöstä on asiakaspalvelua ja tehtävään kuuluu myös runsaasti yhteistyötä julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien, oppilaitosten, järjestöjen ja muiden sosiaalialan toimijoiden kanssa. Sosiaaliasiamiehet osallistuvat ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään koulutukseen sekä tekevät yhteistyötä sosiaalialan palveluita kehittävien hankkeiden kanssa. Päätoiminen sosiaaliasiamies osallistuu 4-5 kertaa vuodessa kokoontuvaan sosiaaliasiamiesten vertaistimiin ja hän on myös valtakunnallisen sosiaaliasiamiesyhdistyksen jäsen.

4.2 Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palvelua tarjotaan edelleen vuonna 2011 ensisijaisesti Keski-Suomen maakunnan kunnille ja muille toimijoille, sekä Kangasniemen kunnalle. Savon suunnalla alkanut lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden työnohjaus ja Pohjanmaalla tammikuussa 2010 käynnistynyt vastaava ryhmä jatkuvat ainakin kevään 2011 ajan. Myös sukulaissijaisvanhempien työnohjausryhmä kokoontuu Koskessa ainakin kevään 2011 ajan.

Yhteistyötä Lapset ja perheet Kaste –hankkeen kanssa jatketaan, jotta Koskesta tarjottava apu ja tuki lastensuojelussa tehtävään työhön saavuttaisi kuntien toimijat mahdollisimman hyvin.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän toiminta perustuu edelleen suoritetaakseen; suoritteen hintaa tarkistetaan vuoden vaihteessa.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjotaan edelleen konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä pienimuotoista koulutusta lastensuojelun ja lasten huollon ja tapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Hannele Metsäranta voi antaa työnohjausta niille kuntien toimijoille, joiden työtehtäviin hän ei liity muun työskentelynsä kautta. Kiertävältä erityissosiaalityöntekijältä saa työapua myös sukulaissijaisvanhemmuus selvityksiin ja lastensuojelutarpeen selvityksiin sekä lapsen läheisverkoston kartoituksiin. Hannele Metsäranta voi toimia toisena, lastensuojeluun perehtyneenä työntekijänä. Lastensuojelulain 13§:n mukaisena, lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä toimii kunnan oma sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelutarpeenselvitystyöskentelyn koulutusta tullaan antaman edelleen niin Keski-Suomen maakunnassa kuin muuallakin sen mukaan kun kysyntää ja tarvetta esiintyy. Annettavasta koulutuksesta peritään suoritettavan mukainen tai erikseen tapauskohtaisesti määritelty hinta.

Hannele Metsäranta toimii Kosken koordinoiman Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän sihteerinä ja vetää pienten kuntien sosiaalityöntekijöiden vertaisryhmää, joka kokoontuu Koskessa kuukausittain.

4.3 Konsultoiva erityislastentarhanopettaja

Pohjoisen Keski-Suomen kuusi kuntaa Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Saarijärvi tekivät vuoden 2009 alusta lukien sopimuksen Kosken kanssa kiertävän erityislastentarhanopettajan palveluiden ostamisesta. Sopimus koskee konsultoivan erityislastentarhanopettajan toimintaa. Toiminnan tarkoituksena on:

1. Päivähoitolain 4a § mukainen erityislastentarhanopettajan palveluiden säännöllinen saatavuus, jotta lasten välinen tassa-arvo ja yhdenmukaisuus erityiseen tukeen toteutuisi.
2. Erityistä tukea tarvitsevien lasten hoidon ja kasvatuksen kehittäminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen
3. Henkilöstön osaamisen ja toimintakäytäntöjen kehittäminen

Konsultoivan erityislastentarhanopettaja saa työlleen tukea Kosken varhaiskasvatuksen toiminnasta. Konsultoivan erityislastentarhanopettajan toimintatapoina ovat mm:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin / kotikäynteihin / neuvotteluihin
- puhelinkonsultaatio
- asiakirjoihin tutustuminen osana konsultaatiota
- erityisestä harkinnasta yksilö ja/tai pienryhmätyöskentely lasten kanssa (kartoitus, kuntoutus, henkilöstön työn ohjaaminen mallittamalla)
- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- kirjalliset yhteenvedot, lausunnot
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen tarvittaessa yhdessä yhteistyökumppanikuntien ja muiden alueella toimivien organisaatioiden kanssa
- uusimpaan tutkimukseen ja hyväksi todettuihin käytänteisiin ja toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

Vuonna 2009 alkanutta toimintaa kehitetään edelleen vuonna 2011 säännöllisissä tapaamisissa kuntien kanssa.

4.4 Sosiaalipäivystyksen koordinointi

Koske jatkaa vuonna 2011 Keski-Suomen kuntien toimeksiannosta maakunnallisen sosiaalipäivystyksen koordinointia. Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen järjestämistä. Sosiaalipäivystyksen kautta saadaan tietoa kunta- ja aluekohtaisesti asukkaiden hyvinvoinnin tilasta ja se antaa suuntaa palvelujen kehittämiseksi sekä ennaltaehkäisevälle työlle.

Kosken tuottama sosiaalipäivystyksen koordinoitintoiminta koostuu useasta osa-alueesta ja tehtävässä toimii osa-aikaisena työntekijänä sosiaalipäivystyksen koordinaattori. Koordinaattori vastaa koko maakunnan alueella virkaajan ulkopuoliseen sosiaalipäivystykseen liittyvästä tilastotietojen keruusta ja raportoinnista sekä sosiaalipäivystysasioista tiedottamisesta. Tärkeä tiedottamisen väylä on Keski-Suomen sosiaalialan ammattilaisten yhteisöverkko, Sonette, jonka sosiaalipäivystysosion sisällön päivittäminen on yksi koordinaattorin tehtävistä. Koordinaattori kehittää yhteistyössä kuntien kanssa maakunnan sosiaalipäivystystä ja sosiaalipäivystysjärjestelmää. Vuoden 2011 aikana jatketaan kehittämistyötä pysyvän sosiaalipäivystysmallin muodostamiseksi maakuntaan.

Sosiaalipäivystyksen koordinoinnin tehtäväalueeseen kuuluu sosiaalipäivystykseen liittyvä yhteistyö mm. kuntien ja päivystäjien kesken, yhteistyökumppanien suuntaan ja julkisuuteen sekä valtakunnallinen ja hankeyhteistyö. Koordinoinnin työtehtäviin sisältyy myös koulutuksen ja työnohjauksen järjestäminen sosiaalipäivystäjille. Vuonna 2011 jatketaan edelleen kriisityön osaamisen vahvistamista koulutuksen avulla. Koordinaattori ylläpitää ja päivittää sosiaalipäivystykseen liittyvää materiaalia ja lomakkeistoa. Lisäksi koordinointiin kuuluu sosiaalipäivystysvuorojen suunnittelu ja sosiaalipäivystyskalenterin ylläpito Mobile-kuntien osalta.

4.5 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

1.1.2008 voimaan tulleen Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa

ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomen kunnat ovat sopineet, että asiantuntijaryhmän toiminta annetaan Kosken vastuulle. Ryhmän toimintamallia kokeiltiin osana Lastensuojelun kehittämissyksikköhanketta. Ryhmän toiminta Koskessa käynnistyi vuoden 2009 alussa ja kunnat tekivät osaamiskeskuksen kanssa sopimuksen palvelun ostosta.

Ryhmän toimintaa koordinoi edelleen vuonna 2011 aluejohtaja Pia Lahtinen Merikratos lastensuojelu oy:stä. Asiantuntijaryhmän kokoonpanoa laajennetaan tarpeen mukaan, jottei synny jääviystilanteita. Asiantuntijaryhmän työtä kehittää ja ohjaa kuntien lastensuojelun asiantuntijoista koottu ryhmä.

5 HANKE TOIMINTA

5.1 Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys

Huhtikuussa 2010 alkanut Keski-Suomen palvelurakenneselvitys jatkuu 30.6.2011 saakka. Hankkeen tavoitteena on:

1. Löytää Keski-Suomen asukkaita parhaiten palveleva sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämismalli
2. Toteuttaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon saumaton yhteistyö uuden terveydenhoitolain edellyttämällä tavalla. Samoin tavoitellaan yhteistoimintaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden tasolla.
3. Siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden painopiste kansalaisten omatoimisuuden tukemisen suuntaan
4. Lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon monitoimijaisuutta
5. Tähdätä sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien entistä parempaan hallintaan.

Hanke jatkaa ns. Keski-Suomen mallin kehittelyä yhteistyössä alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Hankkeen kahden asiantuntijatyöparin työn tulokset valmistuvat alkuvuodesta. Näin ollen saadaan lisäaineita sosiaali- ja terveydenhuollon integraation edistämiseen sekä vaihtoehtoja hallinnon ja rahoituksen järjestämiseen. Hanke tekee lopullisen esityksensä Keski-Suomen mallista Keski-Suomen liitolle 30.5.2011 mennessä.

Hankkeella tavoitellaan myös muita avauksia, mm. tietoteknologian käytön edistämistä.

Hanketyötä jatkaa hankkeen työryhmä: Jouko Isolauri (vastuullinen johtaja), Marja Heikkilä, Risto Kortelainen, Reijo Räsänen ja Jorma Teittinen. Marja Heikkilä käyttää hanketyöhön 20 % työajastaan. Hankkeen projektisuunnittelijana toimii Sivi Talvensola.

5.2 Osaamisen kehittäminen rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa

Osaamisen kehittämistyössä rahapelihaittoja koskien käynnistyy vuonna 2011 neljäs toimintavuosi. Työ tapahtuu edelleen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toimeksiannosta Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta (Koske) käsin, ja siitä vastaa koulutuspäällikkö Tuula-Leena Raiski. Työ käynnistyi 2008 - 2009 moduulipohjaisen Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito -verkkokurssin (6 op / 15 op) tuottamisella. Verkkokurssin toteutus täydennyskoulutuksena eri puolilla Suomea on käynnistynyt kouluttajakoulutuksen ja tehostetun markkinoinnin myötä eri oppilaitoksissa vuonna 2010. Valtakunnallisesti toteutettu osaamistarpeen kartoitus rahapeliongelmiin ehkäisyssä ja hoidossa antaa pohjaa verkkokurssin ja myös muiden ongelmapelaamiseen liittyvien koulutusten tavoitteiden ja sisältöjen painotuksiin ja koulutuksen suuntaamiseen eri kohderyhmille.

Osaamisen kehittämistyön keskeisimpänä tavoitteena vuonna 2011 on saada käyntiin Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito -verkkokurssin ja sen aineistojen hyödyntäminen tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Toisena tavoitteena on vahvistaa verkkokurssien järjestämistä täydennys- ja henkilöstökoulutuksena ottaen huomioon muun muassa väestöpohja ja alueellinen kattavuus. Toimintavuoden aikana pyritään toteuttamaan kuusi kurssia.

Koulutusten järjestämiseen edellä mainitulla tavalla liittyy kolmantena tavoitteena uuden kouluttajakoulutuksen toteuttaminen yliopistojen, ammatikorkeakoulujen ja ammattiopistojen opetushenkilöstölle ottaen markkinoinnissa huomioon verkkokurssien alueellisen toteutuksen haaste.

Tavoitteena on myös välittää tietoa rahapelihaitoista, osaamistarvekartoituksen tuloksista sekä verkkokurssista ja muista koulutuksista alueellisesti kuntien henkilöstölle, oppilaitosten edustajille ja asiasta kiinnostuneille. Tämä on tarkoitus toteuttaa alueellisina tilaisuuksina yhteistyössä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa.

Toimintavuonna pyritään myös käynnistämään uusien koulutustuotteiden tuottaminen toimijoiden esittämien tarpeiden ja osaamistarvekartoituksen pohjalta. Verkkokurssin jatko-osa, 9 op:n kehittämistehtävä, on verkkokurssin käyneillä mahdollisuutena laajentaa ja syventää osaamistaan työnsä tai työyhteisönsä kehittämishaasteiden pohjalta.

Näiden tavoitteiden tueksi muun muassa verkkokurssin sisältöjä ja rakenetta kehitetään, kehitetään kouluttajaverkoston toimintaa (mm. kouluttajapankki) ja vaihdetaan kokemuksia kansainvälisesti. Vuonna 2010 verkkokurssin videoista kootun videolainauksen käytöstä kerätään kokemuksia jatkoa varten.

5.3 Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli Havu- hanke

Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli HAVU -hanke toteutetaan ajalla 1.3.2009 -31.12.2011. HAVU -hanketta hallinnoi Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Hanke saa avustusta TEKES:n Innovaatiot sosiaali- ja terveystalouden kehittämisen ohjelmasta. Hanke on Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen, Keski-Suomen kuntien sekä Eskoon sosiaalipalvelujen ky:n yhteisesti hakema hanke. Hankkeessa on perustettu kaksi henkilökohtaisen avun keskusta.

Keski-Suomen kunnista mukana ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Muurame, Laukaa, Toivakka ja Äänekoski. Eskoon sosiaalipalveluiden kuntayhtymän alueelta Etelä-Pohjanmaan alue. Hankkeeseen on voinut liittyä myöhemmin lisää kuntia ja Pihtipudas ja Viitasaari ovat liittymässä mukaan Keski-Suomen henkilökohtaisen avun keskuksen.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen yhteydessä toimiva HAVU – keskus toimii edelleen vuonna 2011 vaikeavammaisten työnantajien ja päämiesten sekä avustajien ns. keskuspaikkana, josta saa tukea ja käytännön neuvoja, koulutusta ja työnohjausta henkilökohtainen avustajatoimintaan liittyen. HAVU -keskus toimii Tre@validia -hankkeen kehittämän ja Invalidiliitto ry:n omistaman Avustajaportti.fi verkkopalvelun paikallisena ylläpitäjänä. Avustajaportti.fi palvelussa työnantaja ja avustaja voivat löytää toisensa. HAVU -keskusten palvelu jalkautuu hankekuntien alueelle ja jatketaan etäasioinnin testausta osana asiakaspalvelun kehittämistä. Vuonna 2011 toteutetaan työnohjauspalveluiden pilotointia yhteistyössä Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. Vammaisten työnantajien tarvitsemien palkanlaskennan ja taloushallinnon palveluiden pilotointi jatkuu vuonna

2011 ja henkilökohtaisen avun työaikaraportoinnissa testataan sähköistä työaikakirjanpitoa. Valtakunnallisesti yhteistyö jatkuu Henkilökohtaisen avun verkostohankkeen Assistentti.infon verkostoissa. HAVU -keskusten toimintojen prosessikuvaukset tarkistetaan ja julkaistaan vuoden 2011 aikana. Vuonna 2011 paneudutaan toiminnan vakinaistamiseen.

5.4 Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa (Lapset ja perheet Kaste)

Keski-Suomen kunnat ovat mukana Lapset ja perheet Kaste -hankkeessa, joka on osa Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanketta Itä- ja Keski-Suomessa 2008–2012. Lapset ja perheet Kaste-hanke I toimintakausi oli 1.11.2008 – 31.10.2010. Kaste II hankekausi on 1.11.2010 – 31.10.2012 Keski-Suomen osahankkeen toimintakausi ajoittuu 1.11.2010 – 31.5.2012 väliselle ajalle. Hankkeen toiminta-ajatuksena on vaikuttaa siihen, että lapset, nuoret ja perheet saavat suunnitelmallista, oikea-aikaista ja asiantuntevaa palvelua, jonka avulla heidän hyvinvointinsa Keski-Suomessa lisääntyy.

Hankkeessa edistetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ottamalla käyttöön ehkäiseviä, varhaisen tuen ja puuttumisen toimintamalleja ja huomioimaan kuntien uudistuvissa palvelurakenteissa erityisesti lapsen, nuoren ja perheen hyvinvointi, osallisuus ja vaikuttamismahdollisuus. Näihin tavoitteisiin pyrkimiseksi lapsia, nuoria ja perheitä työssään kohtaavan henkilöstön ja toimijoiden osaamista vahvistetaan sekä tuetaan maakunnallisen kehittämistrakenteen suunnitelman rakentumista lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointipalveluissa.

Painopistealueina ovat ehkäisevä työ, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut sekä sijaishuolto ja perhehoito. Uutena yhteisenä päätoimenpiteenä on Keski-Suomen kuntien tukeminen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toiminta- ja koulutusmallin kehittämisessä ja käyttöönotossa.

Työtapoina hankkeessa ovat mm. työkokoukset, koulutukset, työpajat, konsultaatiot, asiakasyhteistyö, työparityö, tutkimus- ja harjoitteluyhteistyö, koordinointi ja tiedottaminen. Hanke toteutuu tiiviissä yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yhteistoiminta-alueiden, järjestöjen, oppilaitosten sekä muiden lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa. Hanke toimii yli-maakunnallisessa ja valtakunnallisessa yhteistyöverkostossa.

Hankkeessa jatketaan ja syvennetään aikaisemmin alueella toteutettua kehittämistyötä. Kehittämistyö perustuu kuntien kanssa käytyihin keskusteluihin

ja kuntien omiin kehittämistyön linjauksiin sekä Kaste - ohjelmaan kirjattuihin toimenpiteisiin. Palveluiden kehittämisessä on keskeistä monitoimijaisuus, dialogisuus ja asiakkaan osallisuus.

Osallisuuden vahvistamisen alueella kehitetään ja juurrutetaan muun muassa ehkäisevää perhetyötä, neuvolan monitoimijaisista perhevalmennusta ja asiakasraatitoimintaa. Lapsen varhaisissa kehitysympäristöissä esimerkiksi päivähoitossa kehitetään perhekouluverkostoa vastaamaan haastavien lasten perheiden tuen tarpeisiin. Kunnissa vahvistetaan perhekeskusajattelua alle kouluikäisten perhepalveluissa. Vertaistukitoiminnan edellytysten tukemisella vahvistetaan asiakkaiden osallisuutta.

Kunnissa edistetään ja vahvistetaan erityispalveluiden ja peruspalveluiden välistä yhteistyötä, sekä peruspalveluiden monitoimijaisuutta muuttuvissa ja uudistuvissa palvelurakenteissa. Konsultaatiokäytäntöjä ja monitoimijaisia työmalleja juurrutetaan tukemaan perus- ja erityispalveluissa tehtävää yhteistyötä. Sijaishuollon palveluiden kehittämisessä keskeistä on perhehoidon osuuden vahvistaminen kehittämällä sen eri toiminta- ja tukimuotoja.

Henkilöstön koulutusten sisältöinä ovat muun muassa huolen puheeksi ottaminen, dialoginen verkostotyö, perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy, lasten sosioemotionaalisen kehityksen tukeminen ja ajankohtaisten lainsäädännön uudistusten käytäntöön vieminen. Sijaishuollon osaamista vahvistetaan toimijoille suunnatuissa teemallisissa työkokouksissa.

Keski-Suomen osahankkeessa työskentelee neljä kokoaikaista ja yksi osa-aikainen kehittäjä sekä koko hankealueella projektipäällikkö ja projektisihteeri. Moniammatillisen tiimin muodostavat ehkäisevän työn kehittäjä, kehittäjäterveydenhoitaja, sijaishuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä, kehittäjäsairanhoitaja ja varhaiskasvatuksen kehittäjä (50 % työaika).

5.5 Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa – Vanhus - Kaste II- hanke

Kaste-ohjelmasta rahoitusta saanut kehittämishankkeen kaksivuotinen jatko-osa käynnistyi marraskuussa 2010. Neljän maakunnan alueella toimivaa hanketta hallinnoi ensimmäisen jakson tavoin Joensuun kaupunki. Keski-Suomesta mukana on 18 kuntaa, vain Joutsa, Jyväskylä, Kinnula ja Laukaa jättäytyivät pois. Uusina kuntina maakunnasta hankkeeseen tulivat mukaan Hankasalmi, Konnevesi, Petäjävesi, Pihtipudas ja Viitasaari.

Hankkeen kehitystavoitteet pohjautuvat valtakunnallisiin linjauksiin vanhus-tenpalveluista ja ensimmäisen vaiheen tuloksiin. Hankkeen pitkän aikavälin kehitystavoitteet on hankesuunnitelmassa jäsennetty seuraavasti:

1. Ikäihmisten palveluiden laatu, vaikuttavuus sekä saatavuus paranee, alueelliset erot kaventuvat
2. Ikäihmisten terveys ja hyvinvointi lisääntyy ja terveyserot kaventuvat
3. Ikäihmisten osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähentyy
4. Hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelurakenne vahvistuu
5. Asumis- ja elinympäristöjen esteettömyys, turvallisuus ja viihtyvyys paranee

Koko hankkeen yhteiset kehittämisteemat ovat hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelurakenne sekä asuminen ja elinympäristö. Maakunnallisia ratkaisuja ja painopisteitä teemojen osalta tarkennetaan vuoden 2011 alkuun mennessä yhdessä mukana olevien kuntien kanssa hyödyntäen ykkösvaiheen kokemuksia. Hankkeen käytännön työmuotoina säilynevät työryhmät, koulutustilaisuudet, seminaarien järjestämiset sekä tutustumismatkat.

Vanhus - Kasteen II vaiheen Keski-Suomen kehittäjän työtila on edellisen vaiheen tavoin Kosken tiloissa. Kosken osaajayhteisön lisäksi hankkeen muu yhteistyö rakentuu ensimmäisen vaiheen pohjalta. Muita yhteistyökumppaneita ovat mm. Gerocenter - säätiö, oppilaitokset sekä maakunnassa käynnissä olevat kehittämishankkeet.

5.6 Vammaispalvelu – Kaste

Keski-Suomi on hakeutumassa mukaan valtakunnalliseen vammaispalveluiden kehittämishankkeeseen, joka on alkanut Kaste-rahoituksella kesällä 2010. Koska Keski-Suomessa viimeisen 20 vuoden ajan kehitetty vammaispalvelujen palvelurakennetta siten, että kunnat ovat vähitellen ottaneet vastuun vammaisten ihmisten palveluiden järjestämisestä omalla kotipaikkakunnalla, on uudessa tilanteessa syytä kiinnittää huomio palvelurakenteen kokonaisuuteen. Palveluiden tulee toimia ensisijaisesti lähipalveluina mutta niiden tueksi tulee saada myös konsultatiivisia, kuntouttavia ja kriisipalveluita. Mm. näiden palveluiden organisointi Keski-Suomen maakunnassa tulee uuden hankkeen tehtäväksi. Tässä suunnittelutyössä keskeisiä toimijoita ovat Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ja Jyväskylän kaupunki, koska Keski-Suomen maakunnallisen kehitysvammapoliklinikan käyttäjistä yli 90 % on Jyväskylän kaupungin asukkaita. Kun Jyväskylän kaupunki on muuttamassa toimintatapaansa, joudutaan miettimään erityistason palvelun roolia, tehtäviä ja paikkaa maakunnassa.

Keski-Suomessa hanke kohdistuu seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Palvelurakennetyö, jonka tavoitteena on:

- a. Palveluiden kehittäminen vastaamaan kaikkien kuntalaisten tarpeita.
- b. Vammaistyön, neuvolan, päivähoidon, lääkäryön, lastensuojelun, psykologityön, koulu-toimen jne. koonti yhteiseen rakenteseen kunnallisesti / seudullisesti / maakunnallisesti .
- c. Erityisosaamisen ja ”erityisen erityisen” osaamisen turvaaminen.

2. Osaamisen vahvistaminen, jonka tavoitteena:

- a. Vammaistyön ammattilaisten tuki lainsäädännön muutoksissa. Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistus, vammaislakien yhdistyminen, vammaispoliittinen ohjelma, jne.

Hankkeelle on tarkoitus palkata projektipäällikkö, joka vastaa Keski-Suomen osuuden toteutuksesta. Hän tekee yhteistyötä valtakunnallisen hankkeen kanssa. Valtakunnallisesta hankkeesta etsitään malleja mm. erityistason palveluiden ja valtakunnallisesti järjestettävien palveluiden organisointiin.

Hankkeen toimijoina Keski-Suomessa ovat Keski-Suomen kunnat, Sairaanhoidopiiri, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö ja muut alan järjestöt. Hankkeen projektipäällikön toimipiste sijaitsee Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa.

5.7 SARANA - Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisareena - sosiaalialan pilotoinnista visioita hyvinvointialalle

Huhtikuussa 2010 käynnistyneen kolmivuotinen SARANA hankkeen tavoitteena on luoda Keski-Suomen maakuntaan moniammatillinen sosiaalialan oppimisen ja kehittämisen areena, joka kokoaa yhteen sosiaalialan koulutuksen, tutkimuksen ja työelämän toimijat. Arenalla kehitetään sosiaalialan asiakastyön menetelmiä ja käytäntöjä erityisesti moniammatillisuuden näkökulmasta. Valtakunnallisesti merkittävää on se, että toiminnassa

ovat mukana sekä sosiaalityö, sosiaaliohjaus (sosionomien tekemä työ) sekä psykologityö. Hankkeen toimintamallia pilotoidaan ensivaiheessa Jyväskylän kaupungin sosiaaliasemilla.

Koske on osatoteuttajana mukana hankkeessa, mikä tarkoittaa Kosken suunnittelijan suppeaa työpanosta hankkeeseen. Kosken tehtävänä on hankkeen käytäntöjen sekä siinä rakennettavan toimintamallin levittäminen ja tiedottaminen maakunnassa. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja muut osatoteuttajat ovat Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja perhepalvelut, Jyväskylän yliopiston psykologian laitos ja sosiaalityön yksikkö. Hankkeen rahoitus tulee Euroopan sosiaalirahastosta ja päärahoittajana toimii Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

6 KOSKEN TALOUS

Kosken budjetti vuodelle 2011 noudattelee perinteisiä linjoja. Tavoittelemme edelleen nollatulosta. Budjetin loppusumma on vuoden 2010 tasoa, 618 217 euroa. Osaamiskeskuksen tulot koostuvat palveluiden myynnistä kunnille, projektituotoista, koulutuksesta ja konsultoinnista sekä STM:n yleisavustuksesta. Epävarmuutta budjetin tulopuolelle aiheuttaa edelleen sosiaaliamiespalvelun tilanne. Jyväskylän kaupungin kanssa käytävät neuvottelut ovat edelleen kesken.

Vuoden 2011 talousarvioon on tässä vaiheessa budjetoitu kolme hanketta: Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rahoittama Osaamisen kehittäminen rahapeliongelmiin hoidossa – hanke, Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys ja SARANA – hanke. Lisäksi rahoitusta ollaan hakemassa Vammais - Kasteeseen mutta sitä ei vielä ole huomioitu budjetissa. Sosiaali- ja terveysministeriön yleisavustus tulee pysymään viime vuoden tasolla.

Menot koostuvat 61 %:sti henkilöstömenoista. Palkkakustannusten on arvioitu nousevan vuodesta 2010 1 %. Vuodelle 2011 on budjetoitu 7 henkilötyövuotta. Menoja aiheuttaa myös kehittäjäyhteisön ylläpito – työkokoukset, koulutus, tilat, seminaarit, verkkoyhteydet, jne.

Taloushallinnon järjestelyissä tulee vuonna 2011 muutoksia, sillä Sovatek – säätiö on sanomassa yhteistyösopimuksen irti. Näin ollen joudumme etsimään uuden taloushallintopalveluiden tuottajan.

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Käyntiosoite
Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi